

Vedų tiesoms apie žmogaus prigimtį labai artimos graikų filosofų Sokrato ir Platono mintys. Atėnų mąstytojai teigia, kad laikinas pasaulis nėra tikrieji mūsų namai — kadaise mes gyvenome dvasiniame pasaulyje. Garsioje Platono knygoje „Dialogai" Sokratas moko, kad mes esame tyros prigimties, savo pirmapradėje padėtyje nevilkėjome gyvo mirties rūbo, kurį vilkim dabar ir kuriame esame įkalinti tarsi austrė kiaute. Anot šių senųjų Atėnų mąstytojų, filosofijos tikslas — pažadinti pirminį dvasinį individo pradą, kurį slepia kūno drabužis.

To paties po keturių šimtmečių Galilėjoje mokė ir Jėzus Kristus. Štai Kristaus žodžiai iš Evangelijos pagal šv. Joną: „Dvasia įkvepia gyvybę, kūnas gi neduoda nieko". Kitaip tariant, kūnas — išorinis sielos, tikrosios gyvybės jėgos dangalas. Todėl Jėzus klausia: ,, ...kas padėtų žmogui, jei jis laimėtų visą pasaulį, bet prarastų sielą?"1. Aukščiausias gyvenimo tikslas, mokė Kristus, perprasti ir patirti savo dvasinę prigimtį. Evangelijoje pagal šv. Luką jis mokė žmoniją tikrojo dvasiškumo ieškoti savyje: „Dievo karalystė ateina nepastebimai. Ir niekas nepasakys: štai ji čia arba ten! Nes Dievo karalystė jau yra jumyse"1. Aprašydamas vidinį Dievo ieškojimą, meditaciją, didis šventasis ir garsus Romos katalikų bažnyčios filosofas Šv. Augustinas rašo „Išpažintyje", kad jo „protas atsiribojo nuo jutiminės patirties ir atsisakė

daugybės jutiminių įvaizdžių"'.

Meditacija buvo plačiai susidomėta Viduramžių Europoje. Šventųjų ir filosofų rankraščiai kupini daugybės apmąstymų, bylojančių apie introspektyvinius dieviškojo prado realumo ieškojimus. Chrestomatiniame veikale „Sekimas Kristumi" Tomas Kempietis įspėja apie materialaus gyvenimo pavojus, apibrėžia meditavimo esmę ir tikslą. „Ko tu ieškai čia, jei pasaulis nėra tavojo atilsio vieta? Tavo tikrieji namai Danguje. Todėl atmink: viskas šiame pasaulyje laikina. Visi daiktai praeina, ir tu su jais. Žiūrėk, neprisirišk prie jų, kad nesusipainiotum ir nežūtum drauge. Tebūnie visos tavo

mintys su

Aukščiausiuoju"6.

Dvasiai pagaliau praregėjus, pakinta visas požiūris į aplinkinį pasaulį. Taip atsitiko su Pransiškum Asyžiečiu, visiškai pasišventusiu maldoms ir meditavimui. „Šv. Pranciškaus gyvenime" Šv. Bonaventūras rašė: „.Iš viso to, kas tauriausia, jis iškėlė Jį — Visų Tauriausiąjį. Jo pėdsakai, palikti kiekviename kūrinyje, vedė į meilės šaltinį — tiesė laiptus pas Jį, kurs pats yra meilė..."7. Kitaip tariant, kiekvienas žmogus, pažadinęs savo pirminę dvasinę sąmonę, visur ir visada mato Viešpatį. Jis atveria duris į nepraprastą, sklidiną dvasinių žinių ir malonumų anapusinį pasaulį, visais atžvilgiais pranašesnį už tą, kurį mes laikome tikru, — į dvasinę tikrovę, nepaklūstančią mūsų pastangoms ją perprasti paprastais jutimais. Amerikiečių filosofas Viljamas Džeimsas, tyrinėjęs religijos psichologiją, rašė: „Normali mūsų veiklioji sąmonė, kurią mes vadiname racionaliąja, tėra tik vienas sąmonės sluoksnis, — už jo, atskirto daugybės nematomų koduotos informacijos pertvarų, glūdi įvairios potencinės sąmonės formos. Galime nė neįtarti jų buvimo, tačiau tereikia postūmio — ir jos pasireiškia..."

Bet kas tasai „reikiamas postūmis", žadinantis mūsų snaudžiančią sąmonę, o kartu ir Dievą, esanti kiekvienoje širdyje? Visi tikrieji dvasios klausimų autoritetai laikosi vieningos nuomonės, kad joks materialus stimulas ar patyrimas, tame tarpe cheminiai dirgikliai, pvz.: LSD bei kitos „sąmonę plečiančios" narkotinės medžiagos, negali pažadinti mūsų transcendentinių išgyvenimų.

Kai Timočio Lierio pasekėjas paklausė Prabhupados, kokį vaidmenį žmogaus dvasiniame

gyvenime vaidina LSD, šis atsakė, kad narkotikai absoliučiai nereikalingi. Jie negali atgaivinti dvasinės sąmonės ir visi jų sukelti „religiniai vaizdai" — paprasčiausia haliucinacija. Pažadinti savyje Dievą nėra taip paprasta, kad tai padaryti būtų galima prarijus piliulę ar užsirūkius.